[א]מחזירין אפילו בשבת ואף ר' אושעיא סבר אף מחזירין אפי' בשבת דא"ר אושעיא פעם אחת היינו עומדים לעילא מר' חייא רבה והעלנו לו קומקמוס של חמין מדיוטא התחתונה לדיוטא העליונה ומזגנו לו את הכוס והחזרנוהו למקומו ולא אמר לנו דבר א"ר זריקא א"ר אבא א"ר תדאי לא שנו אלא שעודן בידו אבל הניחן ע"ג קרקע אסור א"ר אמי ר' תדאי א)דעבד לגרמיה הוא דעבד אלא הכי א"ר חייא א"ר יוחנן אפילו הניחה על גבי קרקע מותר פליגי בה רב דימי ורב שמואל בר יהודה ותרוייהו משמיה דרבי אלעזר אמרי חד אמר [ב]עודן בידו מותר ע"ג קרקע אסור וחד אמר הניחן על גבי קרקע נמי מותר אמר חזקיה משמיה דאביי הא דאמרת עודן בידו מותר לא אמרן אלא [ג]שדעתו להחזיר אבל אין דעתו להחזיר אסור מכלל דעל גבי קרקע אע"פ שדעתו להחזיר אסור איכא דאמרי אמר חזקיה משמיה דאביי הא דאמרת על גבי קרקע אסור לא אמרן אלא שאין דעתו להחזיר אבל דעתו להחזיר מותר מכלל שבעודן בידו אע"פ שאין דעתו להחזיר מותר בעי ר' ירמיה תלאן במקל מהו הניחן על גבי מטה מהו בעי רב אשי פינן ממיחם למיחם מהו תיקו: **מתני'** [ד]תנור שהסיקוהו בקש ובגבבא לא יתן בין מתוכו בין מעל גביו כופח שהסיקוהו בקש ובגבבא ה"ז ככיריים בגפת ובעצים הרי הוא כתנור: **גמ'** תנור שהסיקוהו סבר רב יוסף למימר תוכו תוכו ממש על גביו על גביו ממש אבל לסמוך שפיר דמי איתיביה אביי כופח שהסיקוהו בקש ובגבבא הרי הוא ככיריים בגפת ובעצים הרי הוא כתנור ואסור הא ככירה שרי במאי עסקינן אילימא על גביו ובמאי אילימא כשאינו גרוף וקטום אלא כירה כי אינה גרופה וקטומה על גביו מי שרי אלא לאו לסמוך וקתני הרי הוא כתנור ואסיר אמר רב אדא בר אהבה הכא בכופח גרוף וקטום ותנור גרופה וקטומה עסקינן הרי הוא כתנור [ה]דאע"ג דגרוף וקטום על גביו אסור דאי ככירה כי גרופה וקטומה שפיר דמי: תניא כוותיה דאביי [ו]תנור שהסיקוהו בקש ובגבבא אין סומכין לו ואין צריך לומר לתוכו ואין צריך לומר על גביו ואין צריך לומר בגפת ובעצים כופח שהסיקוהו בקש ובגבבא סומכין לו [א] ואין נותנין על גביו בגפת ובעצים אין סומכין לו אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי האי כופח היכי דמי אי ככירה דמי אפילו בגפת ובעצים נמי אי כתנור דמי אפילו בקש ובגבבא נמי לא אמר ליה נפיש הבליה מדכירה וזוטר הבליה מדתנור היכי דמי כופח היכי דמי כירה א"ר יוסי בר חנינא [ז]כופח מקום שפיתת קדרה אחת כירה מקום שפיתת שתי קדרות אמר אביי ואיתימא רבי ירמיה אף אנן נמי תנינא ג)כירה [ח]שנחלקה לאורכה טהורה לרחבה טמאה כופח בין לאורכו בין לרוחבו טהור: **מתני'** [ט]אין נותנין ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל ולא יפקיענה בסודרין ור' יוסי מתיר [י]ולא יטמיננה בחול ובאבק דרכים בשביל שתצלה מעשה שעשו אנשי טבריא [כ]והביאו סילון של צונן לתוך אמה של חמין אמרו להם חכמים אם בשבת כחמין שהוחמו בשבת ואסורין ברחיצה ובשתיה אם ביום טוב כחמין שהוחמו ביום טוב ואסורין ברחיצה ומותרין בשתיה: **גמ'** איבעיא להו גלגל מאי אמר רב יוסף [ל]גלגל חייב חטאת אמר מר בריה דרבינא אף אנן נמי תנינא

כל

מחזירין אפילו בשבת. ביום המחרת ולא תימא פלוגתייהו משחשכה והתם הוא דשרו משום דמוכחא מילתא דאדעתא דאהדורי לצורך מחר שקיל ליה אבל ביום לא מוכח דשקיל ליה אדעתא דאהדורי ובטלה לה הטמנה וה"ל כמטמין לכתחלה: **קומקמוס.** יורה קטנה: **דיוטא.** עלייה: **למקומו.** לכירה: **אבל הניח על גבי קרקע אסור.** להחזיר דבטלה לה הטמנה דאתמול והוי כמטמין לכתחלה: **לגרמיה.** יחיד הוא בדבר ואין הלכה כמותו: **תלאן במקל מהו.** כעודן בידו דמי או כהניחן ע"ג קרקע דמי: **פינן ממיחם למיחם מהו.** מי הוי כמטמין לכתחלה ואסור להחזירן לכירה או לא: **מיחם.** קומקמוס שמחמם בו חמין: **מתני' תנור.** מתוך שקצר למעלה ורחב למטה נקלט חומו לתוכו טפי מכירה: **כופח.** בגמרא מפרש לה עשוי חלל ככירה אבל ארכו כרחבו ואין בו אלא שיעור שפיתת קדירה אחת וכירה יש בה שפיתת שתי קדירות: **גמ' על גביו.** על שפתו: **אבל לסמוך.** אצל דופנו: **הא ככירה שרי.** כלומר מדקתני הרי הוא כתנור מכלל דאי הוה מדמי ליה לכירה הוה שרי ושמעינן מינה דכירה שהוסק בגפת ובעצים שרי: **ובמאי קאי.** קס"ד בשאינה גרופה ואי על גבה מי שרי: **תניא כוותיה דאביי.** דאסור לסמוך אתנור: **אפי' בגפת ועצים.** לשתרי בגרופה וקטומה: **שנחלקה לאורכה.** הרי בטלו שתי שפיתותיה שנחלקת רחבה לשתים הלכך טהרה מטומאתה שהרי ניתלה: **נחלקה לרחבה.** נמצאו שתי השפיתות קיימות זו לבדה וזו לבדה: **כופח בין לאורכה בין לרחבה טהורה.** שהרי ארכה כרחבה וכולה מקום שפיתה אחת: **מתני' אין נותנין ביצה בצד המיחם.** קומקמוס של נחשת: **בשביל שתתגלגל.** שתצלה קצת עד שתהא מגולגלת: **ולא יפקיענה בסודרין.** לא ישברנה על סודר שהוחם בחמה כדי שתצלה מחומו של סודר: **בחול ובאבק דרכים.** שהוחמו מכח חמה. ובגמרא ג) מפרש אמאי לא פליג רבי יוסי בהא: **והביאו סילון.** מבעוד יום: **של צונן.** כדי לחממן ד)דהמים נמשכין ובאין כל השבת: **לתוך אמה.** של חמי טבריא: **אם בשבת.** אותן שבאו בשבת: ה"ג **כחמין שהוחמו:**

גמ'

אפילו בשבת. פירש בקונטרס בשבת ביום המחרת ולפ"ז ה"ל למינקט אפי' ביום השבת[א] ולמאי דפרישית(ה) דעיקר פלוגתייהו בחול אתי שפיר[ב]: **פינה** ממיחם למיחם מהו. וא"ת דבפרק במה טומנין (לקמן דף נא.) תניא[ג] וכן היה רשב"ג אומר לא אסרו אלא באותו מיחם אבל פינה ממיחם למיחם מותר אלמא במיחם אחר שרי טפי והכי משמע איפכא ואור"ת דהכא גבי השהה ע"ג כירה כשהוא באותו מיחם שהוא חם לא אתי לחתויי אבל במיחם אחר שהוא קר אתי לחתויי אבל גבי הטמנה שרי טפי כשהוא קר דבחיתוי מועט לא יועיל: ורשב"א מפרש בשם ר"י דהתם בהטמנה דהוי לצורך מחר ליכא למיחש לחיתויי דבלא חיתוי יתחמם הרבה אבל הכא דבעי לה בלילה איכא למיחש לחיתויי ומיהו קצת משמע התם דמיירי במטמין בלילה (ת"י):

תנור שהסיקוהו בקש ובגבבא לא יתן כו'. אי להחזיר תנן הכא נמי האי לא יתן לא יחזיר אבל להשהות משהה אפילו בתנור שאינו גרוף וקטום כדמשמע בפ"ק (דף יח:) °דשרינן קידרא חייתא ובשיל כמאכל בן דרוסאי אפילו באינו גרוף וקטום ומשמע התם דבתנור איירי דקאי אהא דקתני התם לעיל לא תמלא אשה קדרה א)עססיות[ד] כו':

אילימא בשאינה גרופה. האי לישנא לאו דוקא[ז] דאביי סבר דלא מיתוקמה בגרופה דבגרופה לא מסתבר ליה שיהא חילוק בין גפת ועצים לקש וגבבא דאי הוה מצי אביי לאוקמה בגרופה כדמוקי לה רב אדא לא הוה מצי למפשט מידי[ח] ורב אדא דמוקי לה בגרופה סבר דיש לעולם יותר חום כשהסיקוה בגפת ובעצים אע"ג דגרופה מבקש וגבבא:

תניא כוותיה דאביי כו'. יש דגרסי בסיפא כופח שהסיקוהו בגפת ובעצים ב)אין סומכין לה דאי גרס סומכין לה לא אתא כוותיה דאביי דאית ליה דבכופח נמי אין סומכין[ט] כדאמרינן לעיל וי"ל[י] דאי גרסינן סומכין[יא] איכא לאוקמה בגרופה ונקט גפת ועצים לרבותא דאפילו הכי סומכין לה[יב]:

לא יטמיננה בחול. אע"ג דאמר בלא יחפור (ב"ב דף יט. ושם) דחול דקריר מקרר דחמים מחים והכא בילה היא קרה הכא מיירי בחול שהוחם בחמה דומיא דאבק דרכים: **מעשה** והביאו סילון של צונן לתוך אמה של חמין כו'. מבעוד יום הביאוהו כדפירש בקונטרס ואין שום איסור כלל בהבאה כדתניא בפרק קמא (דף יח.) פותקין מים לגינה ומתמלאת והולכת כל השבת כולה ואסרו ברחיצה גזירה שמא יערבם בשבת ולערבם בשבת אסור משום תולדות האור וחשיבא כחדא גזירה ג)ואם היינו מפרשים דבסילון היו בו נקבים וכשהיו רוחצים בשבת היו פותחים הנקבים ומתערבין הצוננין בחמין הוה אתי שפיר טפי דהשתא ליכא אלא חדא גזירה אטו חמי האור אך בגמרא מדמי לה להטמנה מבעוד יום ויליף מינה לאסור להטמין

עין משפט
נר מצוה

ט א ב ג ד ה ו ז מיי' פ"ג מהל' שבת הלכה ה ז י סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן רנג סעיף ב:

י ח מיי' פט"ז מהל' כלים הלכה יג:

יא ט י מיי' פ"ט מהל' שבת הל' ב ג טוש"ע א"ח סי' שיח סעיף ג:

יב כ מיי' פכ"ב מהל' שבת הלכה ג סמג שם טוש"ע א"ח סימן שכו סעיף ג וסימן רנז סעיף ה ו וסעיף א:

[יב] ל [מיי' פ"ט מהל' שבת הלכה ב]:

מוסף רש"י

לגרמיה הוא דעבד. אין אדם מודה לו (ברכות מח.).

תום' ישנים

א) ואי מתני' להשהות תנן בתנור נמי אסור להשהות אע"ג דקידרא [ה] חייתא לעיל שרי [ו] ההוא כחנניא ומתני' אי להשהות תנן אתיא דלא כחנניא:

ב) ולפ"ז צריך למגרס בתר הכי ואצ"ל ע"ג ואצ"ל בתוכה ואי גרסי' סומכין גרסי' ונותנין אפילו ע"ג ואפילו בתוכה:

ג) והא דחשיב לה כחמין שהוחמו בשבת משמע טפי כפי' ראשון:

מוסף תוספות

א. ד'אפילו בשבת', כל יום שבת משמע, לילו ויומו. ריטב"א. ב. דאצטריך לאפוקי דלא תימא דמחזירים מבעו"י קאמר. ריטב"א. ג. לגבי מטמין בדבר שאינו מוסיף [הבל]. פי' הר"ן. ד. ותורמוסי' ותניח בכל התנור. תוס' הרא"ש. ה. ובשיל. תוס' הרא"ש. ו. ואפי' אינו גרוף, ואתנור קאי כדקתני לעיל [א"כ] אמאי אסרינן לתת תבשיל בתנור. תוס' הרא"ש. ז. אלא הכי הו"ל למימר 'ובמאי עסקינן, אילימא על גביו ובשאינו גרוף וקטום הוא', כלומר וע"כ בשאינו גרו"ק הוא, ולא דק בלישנא. רשב"א. ח. דהוה מוקמי' לה בגרו"ק. תוס' הרא"ש. והרי הוא כתנור, דאע"ג דגרוף וקטום, ע"ג אסור, דאי בכירה שפיר דמי. רשב"א. ט. לפי מאי דהוה מפרש מתני'. תוס' הרא"ש. י. דאפי'. תוס' הרא"ש. יא. ל"ק מידי. תוס' הרא"ש. יב. ואע"ג דפרישית לעיל דמשמע לי' לאביי דמיירי בשאינה גרופה מדקתני בגפת ועצים, היינו כדקתני לי' גבי איסורא, אבל הכא דגבי היתירא קתני לה, נקטיה לרבותא. תוס' הרא"ש.

מסורת הש"ס

א) [ברכות מח. וש"נ], ב) כלים פ"ז מ"ג, ג) [לקמן לט.], ד) [צ"ל והמים. דבש תמר], ה) [דף לו: ד"ה וב"ה אומרים, ועיי"ש.],

גליון הש"ס

תום' ד"ה תנור כו' דשרינן קידרא חייתא ובשיל כמאכל בן דרוסאי. ק"ל הא שם לא נזכר מן מאב"ד אלא סתם ובשיל שפיר דמי אלא דתוס' כתבו שם דהיינו כמאב"ד דהא קיימא לן כחנניא וא"כ איך עשו כאן הוכחה מזה דלמא באמת תנור חמיר דכמאב"ד אסור ודאמרי' ובשיל ש"ד היינו כפשוטו ובשיל לגמרי גם אמאי לא הוכיחו כפשוטו דהא קתני ולא חררה על גבי גחלים אלא כדי שיקרמו פניה חררה היינו בתנור כמ"ש תוס' לעיל דף לז ע"א ד"ה אא"כ וכו' אף על גב דחררה בתוכה היא. והיינו ע"כ משום דחררה אופין בתנור. עכ"פ לא"ת מפ"ק תמוה מאד:

הגהות הגר"א

[א] גמ' סומכין לו ואין נותנין. נ"ב צ"ל סומכין לו ונותנין כו':

רבינו חננאל

להחזירם הוא ששנינו אף מחזירין, אבל אם הניחם ע"ג קרקע אע"פ שהיה בדעתו להחזירם לכירה אסור. ואסיקנא לשמעתא בתרי לישני, וקי"ל כל כי האי גוונא בדאורייתא עבדינן לחומרא, ושבת איסורא דאורייתא היא. **תלאם** במקל או הניחם ע"ג המיטה או הניחם בכרעי המיטה או פינם ממיחם למיחם, הני כולהו איבעו ולא איפשיטו ועלו בתיקו, וקי"ל כל תיקו דאיסורא לחומרא. מתני' **תנור שהסיקו בקש וגבבא** כו'. אוקמא אביי לא יסמוך. תניא כוותיה תנור שהסיקו בקש ובגבבא אין סומכין לו ואין צ"ל [בתוכו. ואין צ"ל] על גביו, ואין צ"ל שהסיקו בגפת או בעצים. **כופח** שהסיקוה בקש ובגבבא הרי הוא ככירה, בגפת ובעצים הרי הוא כתנור ואסור, ואע"פ שהוא גרוף וקטום. ואסיקנא כופח מקום שפיתת קדירה אחת, כירה מקום שפיתת ב' קדירות. ודייקינן לה מהא דתנן כירה שנחלקה לאורכה טהורה לרחבה טמאה, פירוש עדיין תורת כלי עליה דהא יכול לשפות [בה] אחת, כופח בין לרחבה בין לארכה טהורה. והאי כופח נפיש הבליה מדכירה וזוטר הבליה מדתנור. וקי"ל מתניתין בתנור של נחתומין, [ותנור של נחתומין מפורש לא יחפור [ב"ב כ:], אבל תנור [דידן] כירה של נחתומין היא. פיס' אין נותנין **ביצה בצד המיחם** בשביל שתתגלגל. גלגל מאי, אמר רב יוסף גלגל חייב חטאת.